

Prof. dr. Josef Opatrný
Středisko ibero-amerických studií
FF UK

Posudek diplomové práce
Petra Binková, *The 20 Century Muralism in Mexico*, 149 str. rkp.

Diplomantka se věnuje v práci fenoménu mexického muralismu, který přitahuje už víc než tři čtvrti století pozornost nejen mexické odborné veřejnosti a širokého publika, ale také politických představitelů země. Mimořádné postavení muralismu v životě Mexika dvacátého století má proto celou řadu konsekvencí, jejichž mapování není v možnostech obsáhlé monografie, natož diplomové práce. V našich podmínkách by bylo také velmi obtížné psát o muralismu pouze v jeho umělecké dimenzi a diplomantka si proto racionálně zvolila sledování proměn muralismu v čase a jeho vztahů k politickému a sociálnímu vývoji v zemi.

Práci rozdělila do pěti kapitol, v nichž sleduje chronologicky vývoj muralismu a zdůrazňuje proměnu vztahu muralistů ke společnosti. Na druhé straně věnuje pozornost posunům v názorech společnosti k patrně nejvýraznějšímu směru mexického výtvarného umění dvacátého století. V první kapitole spojuje rozvoj muralismu s mexikou revolucí, byť si je samozřejmě vědoma jeho předrevolučních kořenů. Logicky klade velký důraz na známá jména a díla muralismu tím spíš, že se zde může opřít jak o klasickou literaturu tak o autobiografie, zejména základní text Siquierův. Za klad je třeba považovat použití interview, která pořídila během svého studijního pobytu v Mexiku a jimiž doprovází, nejen v této kapitole, pasáže opřené o sekundární prameny. Opakovaně zmiňuje politickou blízkost porevolučního režimu a muralismu, která trvala ovšem jen do padesátých let. Příznačným momentem jsou zde problémy, které měl s mexickým státem na konci tohoto období jeden ze symbolů muralismu Siquieros.

Hlavní těžiště práce lze pak spatřovat v ve třech následujících kapitolách – třetí, čtvrté a páté, kde Binková sleduje muralismus v poslední třetině dvacátého století. Z textu je patrné narůstající odcizení mezi muralismem a mexickým státem, které vrcholí „novým“ muralisem v Chiapasu devadesátých let vyjadřujícím ve své ikonografii ideologii indigenistického hnutí subkomandanta Marcose. Jistý problém těchto kapitol spatřuji v malém zájmu diplomantky o analýzu sociálně politického vývoje Mexika. Tento vývoj charakterizovaný korozí pozic PRI je v práci spíš kulisou než součástí výkladu proměn místa muralismu v mexické společnosti.

Jisté pochybnosti mám i při četbě zmínek upozorňujících na předkolumbovské tradice muralismu. Osobně vidím ve zdůrazňování odkazů na nástěnné malby z období před rokem 1519 spíš umělou konstrukci protagonistů muralismu hlásících se programově k indiánským pospolitostem z ideologických, ne uměleckých důvodů.

Závěr pak vlastně není po formální stránce závěrem. Autorka zde dál pokračuje ve výkladu problematiky, k níž shromáždila nepochybně podstatně víc materiálu, než ukázala v práci a uvažuje i o místě muralismu v globalizovaném světě. Tím otevírá téma, které je podle mého názoru jen velmi těžkou uchopitelné, pokud uchopitelné vůbec, a zbytečně svůj výklad rozmělnuje.

Ve své diplomové práci využila Petra Binková výrazným způsobem svého staršího textu, přičemž se snažila upozornit na sociálně politické dimenze problematiky muralismu. Jako celek je práce přes všechny kritické připomínky zdařilá a doporučuji ji bez výhrad k obhajobě s klasifikací velmi dobrá.

V Praze, dne 29. ledna 2006.

Prof. Dr. Josef Opatrný